Zagadnienia Rodzajów Literackich, LVIII z.2
PL ISSN 0084-4446

Umberto Eco w progach Uniwersytetu Łódzkiego: relacja z festiwalu „Labirynt Znaków 2015"

Na wniosek ośmiorga profesorów UŁ (prof. Zofii Wysokińskiej, prof. Jarosława Płuciennika, prof. Piotra Stalmaszczyka, prof. Piotra Capa, prof. Mieczysława Gajosa, prof. Barbary Lewandowskiej-Tomaszczyk, prof. Barbary Tuchańskiej oraz prof. Tomasza Domańskiego), przedstawiony 27 lutego 2014 roku Radzie Wydziału Filologicznego UŁ, Senat UŁ otworzył proces nadania tytułu doktora *honoris causa* Umbertowi Eco, włoskiemu filozofowi, semiotykowi, literaturoznawcy i pisarzowi, profesorowi zwyczajnemu (*profesor emeritus*) Uniwersytetu Bolońskiego. Po przyjęciu pisemnych recenzji zawierających oceny kandydatury prof. Umberta Eco do tytułu doktora *honoris causa* UŁ, opracowanych przez prof. Tadeusza Sławka (UŚ), prof. Piotra Salwę (UW, Stacja Naukowa PAN w Rzymie) oraz prof. Jarosława Płuciennika (UŁ), Senat Uniwersytetu Łódzkiego uchwałą nr 22 z dn. 17.11.2014 roku nadał Profesorowi Umbertowi Eco tytuł doktora *honoris causa* UŁ. Prof. Eco tytuł przyjął i odebrał go z rąk JM Rektora UŁ, prof. Włodzimierza Nykiela, oraz Dziekana Wydziału Filologicznego, prof. Piotra Stalmaszczyka, podczas uroczystego posiedzenia Senatu UŁ 24 maja 2015 roku. Uroczystość nadania tytułu była jednym z ważniejszych wydarzeń obchodów 70-lecia UŁ przypadającego na rok 2015. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. UŁ Artur Gałkowski, italianista i romanista, językoznawca, kierownik Zakładu Italianistyki Wydziału Filologicznego UŁ.

Wizytę prof. Eco w UŁ poprzedziła seria wydarzeń kulturalnych i naukowych, realizowanych od marca do czerwca 2015 roku w ramach festiwalu „Labirynt Znaków 2015"[1]. Cykl wydarzeń festiwalu otwierała w dn. 25.03.2015 roku *Lectio magistralis* JE Ambasadora Republiki Włoskiej w Polsce pana Alessandra De Pedys. W programie festiwalu znalazły się spotkania z autorami i humanistami, takimi jak: Marek Bieńczyk, Dariusz Czaja, Jacek Dehnel, Tomasz Majewski i Anna Naher, tłumaczami dzieł naukowych i literackich Umberta Eco. Spotkania, prezentacje, seminaria i panele dyskusyjne obejmowały zagadnienia, które

[1] Patronaty honorowe nad festiwalem objęli: JE Ambasador Republiki Włoskiej w Polsce, Pani Prezydent Miasta Łodzi, JM Rektor Uniwersytetu Łódzkiego. Współpatronat został podjęty przez: Wydawnictwo Noir sur Blanc, Istituto Italiano di Cultura di Varsavia, Bibliotekę Uniwersytetu Łódzkiego, JM Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, JM Rektora Akademii Muzycznej w Łodzi; patronat medialny: TVP Łódź, Radio Łódź, Tygodnik Powszechny, GAZZETTA ITALIA.

kreślą wizerunek intelektualny prof. Eco w nauce i kulturze powszechnej, a zatem: eseistykę, kulturę popularną, semiotykę, retorykę kultury, katalogowanie i kolekcjonowanie, powieściopisarstwo, estetykę.

W ramach festiwalu odbyły się trzy konferencje naukowe. Pierwsza została zorganizowana na Wydziale Filologicznym UŁ przez studentów i doktorantów kół naukowych w dniach 20−21.04.2015 roku: „ECOMONDO: recepcja twórczości literackiej i myśli naukowej Umberta Eco". Podczas konferencji Studenckie Koło Naukowe Italianistów UŁ ItaliAMO zaprezentowało specjalny numer swojego czasopisma, wydanego pod tytułem „Ec(c)o ItaliAMO", w całości poświęconego osobie i dokonaniom Umberta Eco.

Druga — Międzynarodowa Konferencja Semiotyczna „Znak — Myśl — Słowo — Dzieło" odbyła się również na Wydziale Filologicznym UŁ podczas wizyty Prof. Eco w UŁ w dniach 24−27.05.2015 roku we współudziale organizacyjnym Zakładu Italianistyki KFR UŁ, Zakładu Pragmatyki Językowej IA UŁ, Interdyscyplinarnego Centrum Badań Humanistycznych UŁ oraz Włoskiego Instytutu Kultury w Warszawie[2]. Konferencja miała *de facto* charakter kongresu. Zgromadziła ponad 100 uczestników z kraju i zagranicy, Europy, Azji i Ameryki. Językami konferencji był angielski, włoski, francuski i polski. Poza gościem specjalnym, prof. Umbertem Eco, do udziału w konferencji zostali zaproszeni znakomici przedstawiciele semiotyki włoskiej i anglosaksońskiej, wygłaszający referaty plenarne przez kolejne cztery dni kongresu: prof. Patrizia Violi, prof. Ugo Volli, prof. Paolo Fabbri, prof. Patrizia Bertini Malgarini, prof. Piero Polidoro, prof. Giovanni Gobber, prof. Orazio Antonio Bologna, prof. Paolo Bosisio, prof. Jordan Zlatev, prof. Gunther Kress. Konferencję otwierało wystąpienie w języku angielskim prof. Umberta Eco na temat przyszłości semiotyki. Było ono jednocześnie wykładem uświetniającym uroczystość nadania mu tytułu doktora *honoris causa* UŁ[3]. Zasadniczą tezą przekazaną w wystąpieniu Eco było wskazanie perspektywy rozwoju nauki o znakach w kierunku semiotyki „ogólnej", o podstawie filozoficznej i przedmiotem badawczym w postaci szeroko rozumianej semiozy, z drugiej strony semiotyk „szczegółowych", skłaniających się do analizy wybranych obszarów dyskursu społecznego, wiedzy i kultury, np. semiotyki tekstu, semiotyki interpretacyjnej, semiotyki kognitywnej, semiotyk(i) kultury artystycznej itd. Tekst wykładu w trzech wersjach językowych (angielskiej, włoskiej i polskiej) *The Future of Semiotics. Il futuro della semiotca. Przyszłość semiotyki* (opracowanie Artur Gałkowski, Monika Kopytowska, Łukasz Jan Berezowski) zostanie wydany przez Wydział Filologiczny UŁ. Będzie stanowił preludium do serii monografii — pokłosia konferencji. Różnorodność omawianych przez jej uczestników zagadnień, jak również ich badawcza aktualność, zapewni publikacji przegląd najważniejszych tematów podejmowanych obecnie w ramach semiotyki „ogólnej" i semiotyk „szczegółowych", m.in. kwestia „encyklopedii" jako „labiryntu wiedzy w procesie poznawczym kultury"; rodzaje znaków, w tym znaki ukryte i mimetyczne; rozpoznawanie i uczenie się znaków w wieku dziecięcym; zastosowania teorii semiotycznej Umberta Eco i innych autorytetów w obszarze współczesnej semiotyki; transpozycje intersemiotyczne między systemami znaków; semiotyka nowych mediów i języka informatycznego; semiotyka sztuk wizualnych; semiotyka dyskursu politycznego, militarnego, wojennego, religijnego; semiotyka ciszy; zastosowania metod palimpsestowych w tekstach literatury; pragmatyka,

[2] Konferencję i powiązane z nią projekty wydawnicze obsługuje strona internetowa www.semiotica.uni.lodz.pl.

[3] Relacja z uroczystości z wykładem prof. Eco dostępna jest online na stronie: https://www.youtube.com/watch?v=LjG4PbvHLBU.

semantyka, onomastyka, gramatyka generatywna, traduktologia i inne działy lingwistyki a semiotyka; interdyscyplinarność wewnątrz semiotyk(i); „znaki czasów"; semiotyka przestrzeni społecznej; pamięć jako wykładnik wielu zjawisk kulturowych i poznania; semiotyka genrów; odniesienia semiotyki do myśli antycznej.

Trzecia konferencja odbywająca się w ramach „Labiryntu Znaków 2015" została zorganizowana po wizycie Umberta Eco w Łodzi w wyniku porozumienia trzech uczelni: Uniwersytetu Łódzkiego, Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi oraz Akademii Muzycznej w Łodzi (ASP w Łodzi, 5−7.06.2015 roku). Kwalifikowana jako interdyscyplinarna konferencja naukowo-warsztatowa dotyczyła tematu „Piękno i brzydota w ujęciu humanistycznym i artystycznym". Była elementem większego projektu realizowanego przez zespół wykładowców i studentów Wydziału Filologicznego UŁ, Wydziału Tkanin i Ubioru ASP w Łodzi oraz Wydziału Wokalno-Aktorskiego i Wydziału Instrumentalnego AM w Łodzi. Projekt zasadzał się w obszarze zjawisk kulturowych „piękna" i „brzydoty", omawianych i ilustrowanych w dziełach estetycznych Umberta Eco. Polegał na przygotowaniu projektów ubioru w kategoriach zwyczajowego i artystycznego piękna, a w kontraście do tego — brzydoty. Projektom towarzyszył opis filologiczny (interpretacje semiotyczne) i oprawa muzyczna. W ramach projektu, poza konferencją, została zorganizowana również wystawa oraz koncert kontrastów muzycznych. Pokłosiem projektu będzie publikacja interdyscyplinarna przedstawiająca referaty wygłoszone podczas konferencji oraz relację multimedialną z realizacji artystycznych wraz z ich opisami.

Z rezultatami projektu zapoznał się Umberto Eco, odwiedzając na początku swojej wizyty w Łodzi wystawę „Piękno i Brzydota" przygotowaną w Galerii ASP przy ul. Piotrkowskiej. Wszyscy uczestnicy kongresu semiotycznego „Znak — Myśl — Słowo — Dzieło" mogli wziąć udział w specjalnym pokazie zorganizowanym 26.05.2015 roku w ASP w Łodzi.

Wiele wydarzeń „Labiryntu Znaków 2015" było ściśle skoncentrowanych na osobie Umberta Eco i jego dokonaniach. Do takich należała, przygotowana z rozmachem, wystawa w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego „Umberto Eco #książka #literatura #biblioteka". Wernisaż wystawy odbył się 24.05.2015 roku w obecności najważniejszego gościa i zarazem bohatera wystawy, prof. Umberta Eco. Szerzej zaprezentowano książkę artystyczną dedykowaną Profesorowi — *Potęga intelektu. Umberto Eco: recepcja i reminiscencje w Polsce. Księga dedykowana Profesorowi Umbertowi Eco, doktorowi* honoris causa *Uniwersytetu Łódzkiego. / The power of intelect. Umberto Eco: Reception and Reminiscences in Poland. A Book Dedicated to Professor Umberto Eco, Doctor* Honoris Causa *of the University of Łódź* (red. Artur Gałkowski, WUŁ, Łódź, ss. 573). Zawartość publikacji, poprzedzona prolegomeną redaktora oraz opisem projektu artystycznego Katarzyny Turkowskiej (s. 5−28), składa się z trzech części: oficjalnej z tekstami w języku polskim, tłumaczonymi na język angielski wypowiedziami JM Rektora UŁ, Dziekana Wydziału Filologicznego UŁ, ocenami recenzenckimi dorobku i zasług Umberta Eco w obszarze nauki, kultury i literatury[4],

[4] Piotr Salwa, *Recenzja sporządzona w związku z wnioskiem o nadanie Profesorowi Umbertowi Eco tytułu doktora* honoris causa *Uniwersytetu Łódzkiego. / Review in the procedure of conferring the title of doctor* honoris causa *of the Universty of Łódź on Professor Umberto Eco*, in Artur Gałkowski (red.), op. cit., s. 75−91 (tłum. ang. Monika Kopytowska); Tadeusz Sławek, *Filozof w Bibliotece Babel. Refleksje na okoliczność przyznania Profesorowi Umbertowi Eco honorowego doktoratu Uniwersytetu Łódzkiego. / A philosopher in the Library of Babel. Notes on the occasion of conferring the title of doctor* honoris causa *of the University of Łódź on Professor Umberto Eco*, in Artur Gałkowski (red.), op. cit., s. 92−114 (tłum. ang. Monika Kopytowska); Jarosław Pluciennik, *Opinia o dorobku Umberta Eco, kandydata do doktoratu* honoris causa *Uniwersytetu Łódzkiego. / Opinion on the works of Umberto Eco, candidate for the title of doctor* honoris causa *of the University of Łódź*, in Artur Gałkowski (red.), op. cit., s. 115−126.

laudacją promotora[5], życiorysem naukowym honorowanego Doktora i innymi dokumentami, powstałymi w procesie przewodu doktorskiego (s. 31–160); części analitycznej z dwudziestoma dwoma artykułami naukowymi w języku angielskim, włoskim i francuskim, odnoszonymi do Umberta Eco, jego dokonań oraz obszarów nauki i kultury mu bliskich (s. 163–506); część bibliograficzna z wykazem podmiotowym i przedmiotowym dzieł Umberta Eco w Polsce w okresie 1967–2013, opracowanym przez Oddział Informacji Naukowej i Prac Naukowo-Dydaktycznych BUŁ (s. 508–571). Książka w wersji artystycznej jest dziełem wysokiej próby rzemiosła introligatorskiego w formie zszywanego tryptyku w tekturowej oprawie, w której zanurzona jest reprodukcja czarno-białej grafiki, przedstawiająca Umberta Eco (wykonana na podstawie fotografii Pisarza, oficjalnie przyjętej dla celów promocyjnych wydarzeń związanych z jego wizytą w UŁ). Grafiki wykonane w podobnej formie autorstwa Katarzyny Derkacz-Gajewskiej otwierają kolejne części tryptyku, w tym grafika przedstawiająca Cytadelę w Alessandrii, miejscowości rodzinnej Umberta Eco we włoskim Piemoncie, oraz grafika ze szkicem konarów drzewa. Projekt w swej postaci artystycznej nawiązuje do idei drzewa, jego ziemskiego osadzenia, oraz labiryntu w takich jego reprezentacjach, jak labirynt z Knossos, labirynt manierystyczny, labirynt-sieć. Książka została opakowana w wyjątkowy sposób: w szklane i specjalnie odlewane, przezroczyste etui, swoją formą nawiązujące do wyglądu opraw z naturalnych materiałów ksiąg średniowiecznych[6].

Wernisaż wystawy „Umberto Eco #książka #literatura #biblioteka" był ponadto okazją do przedstawienia wyników konkursu na tłumaczenia na język włoski wierszy Wisławy Szymborskiej. Z ponad stu propozycji translatorskich (studentów italianistyk polskich i uczniów szkół średnich z językiem włoskim) kapituła konkursu wyróżniła jedenaście tłumaczeń, przyznając nagrody za cztery pierwsze miejsca. Konkurs wygrała pani Dagmara Tańska, tłumacząc wiersz *Czarna piosenka* (wł. *Canzone nera*). Wyróżnione tłumaczenia oraz ich wersje oryginalne zostały wydane w specjalnym tomiku dedykowanym prof. Umbertowi Eco i wręczonym mu podczas wernisażu. Tomik nosi tytuł *Zgubiony kapelusz. Wiersze Wisławy Szymborskiej dla Umberta Eco. / Il cappello smarrito. Poesie di Wisława Szymborska per Umberto Eco*[7]. Na jego okładce znajduje się reprodukcja wycinanki Wisławy Szymborskiej, dedykowanej przez Noblistkę włoskiemu przyjacielowi z podpisem „For Umberto". Z rąk Michała Rusinka, prezesa Fundacji Wisławy Szymborskiej, Umberto Eco otrzymał jeszcze jedną dedykowaną Mu wycinankę Poetki.

Wernisaż wystawy w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego był okazją do bezpośredniego spotkania Pisarza z czytelnikami. Umberto Eco, tak tu, jak podczas innych okazji publicznych i oficjalnych, chętnie i wytrwale podpisywał z imiennymi dedykacjami książki swojego autorstwa oraz odbierał liczne podarunki. Taką okazją było szczególnie specjalne spotkanie Umberta Eco z czytelnikami, zorganizowane na Wydziale Filologicznym UŁ 25.05.2015 roku wespół z Wydawnictwem Noir sur Blanc, wydawcą najnowszej powieści Umberta Eco, w tłumaczeniu na język polski, *Temat na pierwszą stronę* (Warszawa 2015; oryg. *Numero zero*,

---

5 Artur Gałkowski, *Laudacja Promotora dr. hab. prof. nadzw. UŁ Artura Gałkowskiego podczas uroczystości nadania Profesorowi Umbertowi Eco tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego. / Laudatio* by the Honorary Supervisor Professor Artur Gałkowski for the conferment of the title of *doctor honoris* causa of the University of Łódź on Professor Umberto Eco, in Artur Gałkowski (red.), op. cit., s. 141–160 (tłum. ang. Monika Kopytowska).

6 Więcej na ten temat projektu zob. Katarzyna Turkowska, *Koncepcja artystyczna książki „Potęga intelektu". / The artistic concept behind „The Power of Intellect" book*, in Artur Gałkowski (red.), op. cit., s. 16–28.

7 WUŁ, Łódź 2015; dostęp online poprzez repozytorium BUŁ: http://dspace.uni.lodz.pl:8080/xmlui/handle/11089/9154.

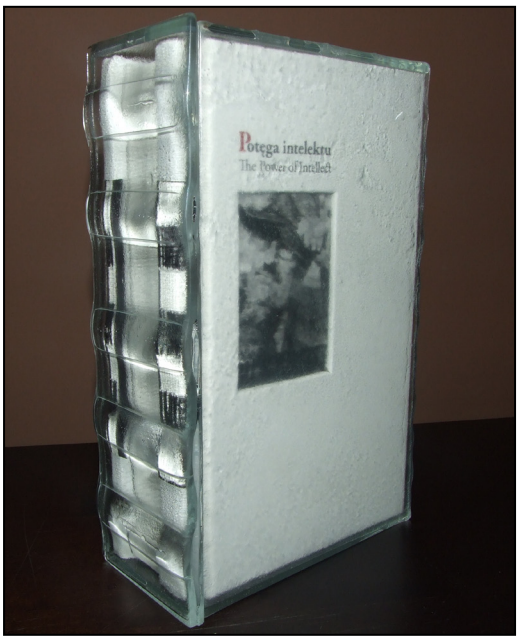

Fot. 1

Fot. 2

Fot. 1 i 2.

Książka: *Potęga intelektu. Umberto Eco: recepcja i reminiscencje w Polsce. Księga dedykowana Profesorowi Umbertowi Eco, doktorowi* honoris causa *Uniwersytetu Łódzkiego.*
/ *The power of intelect. Umberto Eco: Reception and Reminiscences in Poland. A Book Dedicated to Professor Umberto Eco, Doctor* Honoris Causa *of the University of Łódź*

Bompiani, Milano 2015). Noir sur Blanc wydało wszystkie powieści Eco w Polsce, niektóre we wznowieniach (w 2015 roku *Wahadło Foucaulta* w nowej oprawie graficznej, po uwzględnieniu poprawek zgłoszonych przez autora do pierwotnego tekstu w języku włoskim, ujętych w tłumaczeniu polskim). Spotkanie poprowadził prof. Piotr Salwa. Był na nim obecny tłumacz *Tematu na pierwszą stronę* prof. Krzysztof Żaboklicki. Podczas spotkania fragmenty powieści odczytywane były przez aktora Dariusza Kowalskiego. Wydarzenie stało się też okazją do wręczenia Umbertowi Eco jednego z prezentów, przygotowanych dla niego przez Uniwersytet Łódzki — specjalnie zaprojektowanego przez łódzką manufakturę Chronos Art zegarka „Eco-Regulator".

Promocja nowej powieści Eco spotkała się z dużym zainteresowaniem przybyłych na spotkanie czytelników oraz wszystkich, którzy śledzili to wydarzenie poprzez kanały medialne[8]. Wydawnictwo Noir sur Blanc odnotowało duży sukces sprzedaży książki w Polsce. Wizyta Umberta Eco w Łodzi przyczyniła się do wzrostu niemałego już dotąd zainteresowania jego tekstami literackimi, w tym powieściami i zbiorami esejów-felietonów z gatunku określanego we Włoszech jako *bustina* (od tytułu serii, m.in. na łamach „L'Espresso" *La bustina di Minerva*, tłumaczonej w obszarze polskim jako *Zapiski na pudełku od zapałek*). Premiera *Tematu na pierwszą stronę* w Polsce przypadająca na 6.05.2015 roku była jednym z wydarzeń festiwalu.

„Labirynt Znaków 2015" pozwolił na ponowne przyjrzenie się osiągnięciom naukowym i literackim Umberta Eco. Innym z wydarzeń, które przyniosły taki rezultat, było spotkanie z tłumaczami książek Profesora, Anną Wasilewską, Krzysztofem Żaboklickim, Wojciechem Solińskim, Jerzym Jarniewiczem oraz wdową po zmarłym Adamie Szymanowski, panią Martą Szymanowską. Odbyło się ono na Wydziale Filologicznym UŁ 21.04.2015 roku. W tym samym dniu miała miejsce przedpremierowa prezentacja *Tematu na pierwszą stronę* z udziałem jej tłumacza.

Takiemu celowi służyły także spotkania z szerszą publicznością w ramach „Nocy Literatury", cyklu wydarzeń pod znamiennym tytułem „Kryminalna Noc Literatury z Umbertem Eco", organizowanych przez Interdyscyplinarne Centrum Badań Humanistycznych UŁ w Pałacu Poznańskiego w Łodzi 8.05.2015 roku. W programie tej edycji „Nocy Literatury" znalazło się m.in. performatywne czytanie fragmentów powieści Eco w wykonaniu grupy doktorantek polonistyki UŁ „ot(!)czytanie", prelekcje, panele dyskusyjne, spektakle parateatralne i muzyczne, gry literackie, bookcrossing kryminałów[9].

Podobne zadanie (przybliżenie sylwetki przybywającego do Łodzi Umberta Eco i jego twórczości) spełniła kierowana do młodszego odbiorcy gra miejska „W drodze do Ecolandii", zorganizowana 9.05.2015 roku przez firmę Acora Events we współudziale wielu partnerów, w tym Centrum Promocji UŁ, Muzeum Miasta Łodzi, BUŁ, Planetarium i Obserwatorium w Łodzi, Muzeum Farmacji im. prof. Jana Muszyńskiego, klubu Niebostan, Hotelu andel's, Centrum Informacji Turystycznej UMŁ, Łódzkiego Domu Kultury i kilku innych instytucji.

Z niemałym zainteresowaniem spotkała się także wystawa Fundacji Mondadori „Milan a place to read", którą zorganizował Włoski Instytut Kultury w Warszawie (Istituto Italiano di Cultura di Varsavia) na kilku poziomach nowego budynku Wydziału Filologicznego UŁ.

---

8 Relacja online dostępna jest na stronie: https://www.youtube.com/watch?v=2LT1e59NIPU.

9 Fotorelacja online: http://centrumhumanistyczne.uni.lodz.pl/?page_id=1838.

Wystawa gościła w Łodzi od 20.05. do 20.06.2015 roku, po czym została przewieziona do Włoskiego Instytutu Kultury w Krakowie (Istituto Italiano di Cultura di Cracovia). Patronem specjalnym wystawy było EXPO 2015.

Kluczowym i centralnym wydarzeniem „Labiryntu Znaków 2015" była bez wątpienia uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* UŁ prof. Umbertowi Eco, która odbyła się w auli głównej Wydziału Filologicznego UŁ 24.05.2015 roku. Uroczystość stanowiła jedno z ważniejszych wydarzeń obchodów 70-lecia Uniwersytetu Łódzkiego. Przybyło na nią blisko pięciuset gości, w tym członkowie Senatu UŁ, rektorzy, władze wydziałów i innych instytucji dobra publicznego, nauki i kultury — z miasta, z kraju i zagranicy, przedstawiciele samorządu lokalnego z Panią Prezydent Miasta Łodzi, Wojewodą Łódzką, Marszałkiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, przedstawiciele Sejmu i Senatu RP, IE Ambasadorzy Republiki Włoskiej w Polskiej oraz RP we Włoszech, uczestnicy kongresu semiotycznego „Znak — Myśl — Słowo — Dzieło", uczestnicy obchodów centralnych 70-lecia Uczelni, pracownicy naukowi, dydaktyczni i administracyjni UŁ. Uroczystość poprowadził JM Rektor UŁ. Zabrało głos kilkoro spośród gości specjalnych. Rektor zaprezentował niektóre z nadesłanych listów gratulacyjnych, adresowanych do Uczelni i prof. Umberta Eco, odczytał list Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego oraz list Prezesa Rady Ministrów RP Ewy Kopacz. Laudację wygłosił promotor prof. UŁ Artur Gałkowski. Odczytał on również treść dyplomu w języku łacińskim, potwierdzającego nadanie przez Senat UŁ tytułu doktora *honoris causa* prof. Umbertowi Eco, jak również jego zasługi na niwie nauki i kultury. Dyplom został wręczony nowemu Doktorowi *Honoris Causa* UŁ wraz z publikacją *Potęga intelektu. The Power of Intellect*. Prof. Eco nie krył zadowolenia z nadanego mu tytułu i ponownej okazji do odwiedzenia naszego kraju. Wyraził to we wstępie do swojego wykładu.

Szczególnym gościem uroczystości, poza samym zainteresowanym, prof. Umbertem Eco, była jego małżonka, pani Renate Ramge, historyk i pedagog sztuki, przyjmująca bukiet kwiatów wręczony jej w imieniu całej społeczności Uniwersytetu Łódzkiego.

Tuż po zakończeniu uroczystości odbyła się konferencja prasowa Umberta Eco i Władz Uczelni z przedstawicielami mediów o zasięgu lokalnym i krajowym, a następnie uroczysty obiad na cześć państwa Eco z udziałem wielu zaproszonych gośćmi.

Goszcząc w Łodzi, państwo Eco mieli okazję do kilku wyjazdów, wizyt, spotkań formalnych i nieformalnych. Przebywali w Hotelu andel's na terenie łódzkiego kompleksu Manufaktury przy ul. Ogrodowej. Byli pod dużym wrażeniem infrastruktury, obsługi i estetyki hotelu oraz zrewitalizowanego otoczenia postindustrialnego. Przypadła im do gustu kuchnia oferowana przez restaurację andel'sa. Przybyli do Łodzi z Mediolanu drogą lotniczą wieczorem w piątek 22.05.2015 roku. Ich pobyt rozpoczął się od szukania w Centrum Handlowym Manufaktury laski dla Profesora, ponieważ od jego własnej, wyprodukowanej ponoć w XIX w., utraciła się w czasie podróży rączka. Nowa laska została znaleziona w ostatnim z typowanych punktów w Centrum Manufaktura tuż przed jego zamknięciem. Dzień później, w sobotę 23.05.2015 roku, państwo Eco udali się w towarzystwie prof. Artura Gałkowskiego i Kanclerza UŁ dr. Rafała Majdy, do Żelazowej Woli, Brochowa i innych miejsc na granicy Mazowsza i Ziemi Łódzkiej. W Oddziale Muzeum Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli okazano im dokumenty archiwalne związane z życiem i twórczością muzyczną polskiego pianisty. W strugach wiosenno-sentymentalnego deszczu zwiedzili ogród wokół domu narodzin kompozytora oraz sam dom, pomimo trwających w nim prac konserwatorskich. W czasie tej wizyty prof. Eco przyjął zaproszenie Narodowego Instytutu

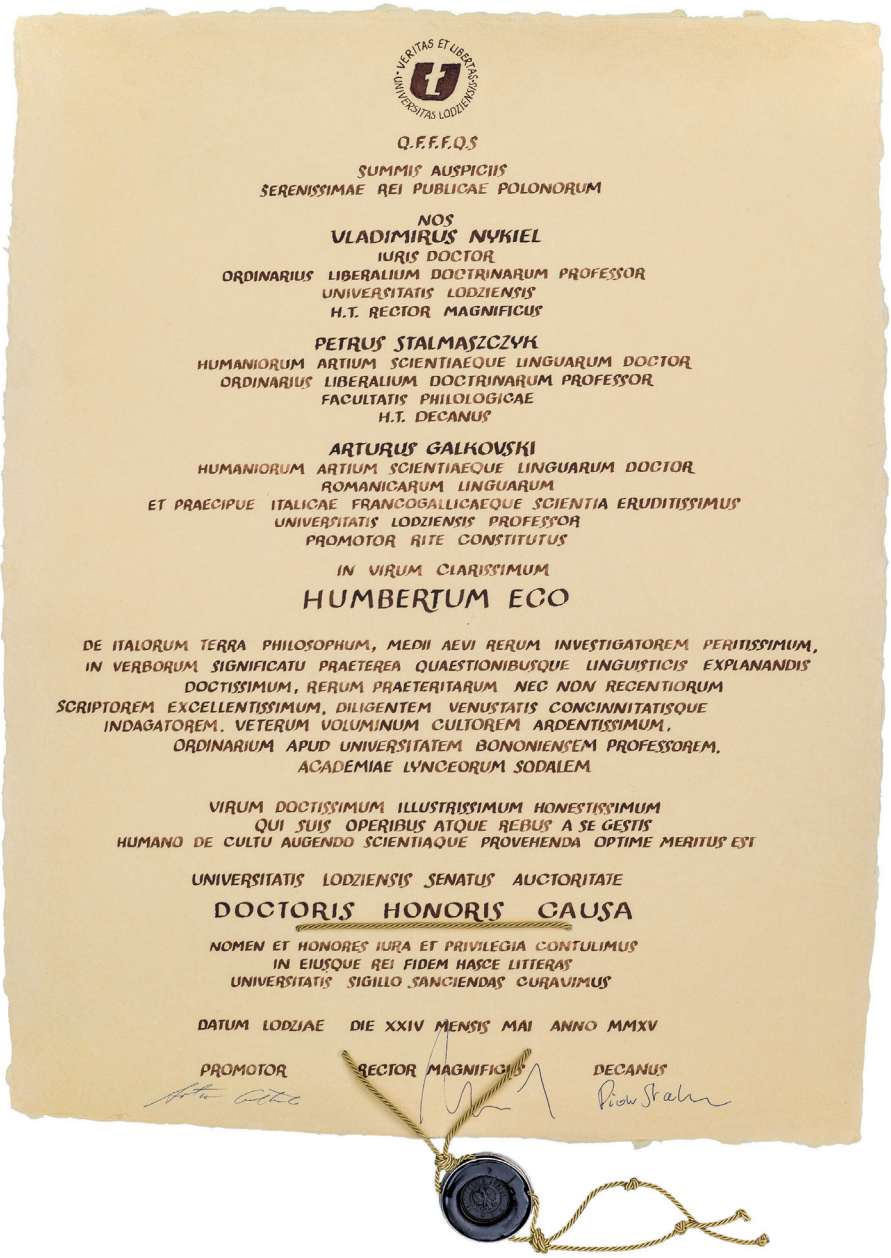

VERITAS ET LIBERTAS · UNIVERSITAS LODZIENSIS

Q.F.F.F.Q.S

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM

NOS
VLADIMIRUS NYKIEL
IURIS DOCTOR
ORDINARIUS LIBERALIUM DOCTRINARUM PROFESSOR
UNIVERSITATIS LODZIENSIS
H.T. RECTOR MAGNIFICUS

PETRUS STALMASZCZYK
HUMANIORUM ARTIUM SCIENTIAEQUE LINGUARUM DOCTOR
ORDINARIUS LIBERALIUM DOCTRINARUM PROFESSOR
FACULTATIS PHILOLOGICAE
H.T. DECANUS

ARTURUS GALKOVSKI
HUMANIORUM ARTIUM SCIENTIAEQUE LINGUARUM DOCTOR
ROMANICARUM LINGUARUM
ET PRAECIPUE ITALICAE FRANCOGALLICAEQUE SCIENTIA ERUDITISSIMUS
UNIVERSITATIS LODZIENSIS PROFESSOR
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

IN VIRUM CLARISSIMUM
HUMBERTUM ECO

DE ITALORUM TERRA PHILOSOPHUM, MEDII AEVI RERUM INVESTIGATOREM PERITISSIMUM,
IN VERBORUM SIGNIFICATU PRAETEREA QUAESTIONIBUSQUE LINGUISTICIS EXPLANANDIS
DOCTISSIMUM, RERUM PRAETERITARUM NEC NON RECENTIORUM
SCRIPTOREM EXCELLENTISSIMUM, DILIGENTEM VENUSTATIS CONCINNITATISQUE
INDAGATOREM. VETERUM VOLUMINUM CULTOREM ARDENTISSIMUM,
ORDINARIUM APUD UNIVERSITATEM BONONIENSEM PROFESSOREM,
ACADEMIAE LYNCEORUM SODALEM

VIRUM DOCTISSIMUM ILLUSTRISSIMUM HONESTISSIMUM
QUI SUIS OPERIBUS ATQUE REBUS A SE GESTIS
HUMANO DE CULTU AUGENDO SCIENTIAQUE PROVEHENDA OPTIME MERITUS EST

UNIVERSITATIS LODZIENSIS SENATUS AUCTORITATE
DOCTORIS HONORIS CAUSA

NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS
IN EIUSQUE REI FIDEM HASCE LITTERAS
UNIVERSITATIS SIGILLO SANCIENDAS CURAVIMUS

DATUM LODZIAE DIE XXIV MENSIS MAI ANNO MMXV

PROMOTOR RECTOR MAGNIFICUS DECANUS

Fot. 3

Dyplom doktora *honoris causa* dla Umberta Eco
(fot. Katarzyna Turkowska)

Fryderyka Chopina do komitetu honorowego XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina. W tym samym dniu Umberto Eco i jego żona Renate Ramge odwiedzili również Muzeum Sztuki ms2 w Łodzi. Przed wyjazdem na wycieczkę widzieli wymienianą już wystawę „Piękno i Brzydota" w Galerii ASP. Przed kolacją uczestniczyli nieoficjalnie w koncercie „Dire Straits Symfonicznie", organizowanym na Rynku Manufaktury dla łodzian z okazji 70-lecia UŁ. Najważniejsze wydarzenia kolejnych dwóch dni zostały opisane wyżej. Wspomnieć jeszcze należy o obecności państwa Eco na wykładach plenarnych konferencji „Znak — Myśl — Słowo — Dzieło", które prof. Eco szeroko komentował, podejmując dyskusję z prelegentami. Państwo Eco z przyjemnością przyjmowali zaproszenia na mniej lub bardziej oficjalne posiłki, obiady i kolacje. Docenili atmosferę i kuchnię restauracji żydowskiej Anatewka na woonerfie przy ul. 6 Sierpnia. W dniu odlotu, 26.05.2015 roku, zwiedzili cmentarz żydowski w Łodzi przy ul. Brackiej, zapoznali się z wystawami o Janie Karskim i ocalałych w Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Parku Ocalałych na łódzkich Bałutach[10].

Wizyta Umberta Eco w UŁ obiła się szerokim echem w mediach krajowych, również międzynarodowych, m.in. związanych z zaprzyjaźnionymi ośrodkami uniwersyteckim w Niemczech, w Czechach i we Włoszech. Wydano wiele artykułów prasowych, na kanałach radia i TV miały miejsce relacje z uroczystości nadania tytułu, konferencji prasowej oraz spotkania z czytelnikami. Prof. Eco unikał wszelkiego typu nieprzewidzianych wywiadów i spotkań, które by go nadmiernie obciążały w dość już bogatym, satysfakcjonującym, ale wyczerpującym programie przygotowanym przez UŁ.

Wiele z impresji osobistych „bliskiego spotkania" z Umbertem Eco zostało przeze mnie opisanych w jednym z tekstów wydanych w specjalnym numerze „Tygla Kultury" zatytułowanym „Temat na pierwszą stronę. Umberto Eco", który podobnie jak niniejszy numer „Zagadnień Rodzajów Literackich" powstał pod moją redakcją.

Przygoda naukowa, profesjonalne i koleżeńskie kontakty z Umbertem Eco, wybitnym pisarzem i naukowcem, wspaniałym i niezwykłym człowiekiem, trwają i rozwijają się. We współredakcji z prof. Eco powstają tomy po kongresie semiotycznym „Znak — Myśl — Słowo — Dzieło" (seria wydawnicza *S-I-V-O Signum-Idea-Verbum-Opus*[11]). Przewiduje się prezentacje wydawanych publikacji, m.in. 22.03.2016 roku w Stacji Naukowej PAN w Rzymie zostanie zaprezentowana *Potęga intelektu. The Power of Intellect*, jak również numery specjalne „Zagadnień Rodzajów Literackich" i „Tygla Kultury", odnoszące się do osoby oraz dokonań naukowych i literackich Umberta Eco.

Artur Gałkowski

[10] Fotorelacja online: http://www.centrumdialogu.com/facebook?lang=pl&id=1148973615120114.

[11] Powstają: tom „angielski" *The Current Developements in Semiotics* (red. Umberto Eco, Artur Gałkowski, Monika Kopytowska); tom „romański" *Semiotica generale — semiotica specifica. Sémiotique generale — sémiotique spécifique* (red. Umberto Eco, Artur Gałkowski, Tamara Roszak); tom „polski" *Semiotyka w komunikacji i literaturze* (red. Umberto Eco, Artur Gałkowski, Krystyna Pietrych).